המהלך הלימודי מתמקד בשאלת הצבת קווים האדומים לביטויים ומפלגות גזעניות בדמוקרטיה הישראלית. השאלה נבחנת דרך התייחסות למאיר כהנא ורשימת כך ותוך ניסיון לעורר מודעות לסכנה הקיימת היום בהשתלבות מפלגות ששורשיהן כהניסטיים בכנסת ישראל

כהנא חי

האם יש מקום לדמוקרטיה מתגוננת שתגביל את :

-חופש הביטוי של עמדות אנטי דמוקרטיות וגזעניות ?

- ההתמודדות בבחירות של רשימות שמצען אנטי דמוקרטי וגזעני ?

שתי השאלות תיבחנה סביב ההתרחשויות שהיו כרוכות בהופעתם בזירה הפוליטית של מאיר כהנא ורשימת כך, על עמדותיהם הגזעניות והאנטי דמוקרטיות.

השאלה לגבי חופש הביטוי תיבחן דרך בג"ץ כהנא נגד רשות השידור והשאלה לגבי ההתמודדות בבחירות תיבחן דרך השלבים השונים של הניסיונות של רשימת כך להיבחר לכנסת.

למרות שההתרחשויות המתוארות התרחשו בשנים 1984-1988 הבעייתיות של התבטאויות גזעניות ושל רשימות גזעניות ואנטי דמוקרטיות רק הולכת ומתעצמת ולכן מוצע להתייחס לנושאי השיעור כנושאים אקטואליים, תוך קישורים מותאמים ותוך ראייה בשיעורים אלו ניסיון לעורר את המודעות לסכנה הקיימת היום בהשתלבות מפלגות ששורשיהן כהניסטיים בכנסת ישראל.

בהקשר זה מוצג ציטוט מתוך מאמרה של אילנה המרמן (ראו מאמר בנספח 4)

"קשה היה לצפות ובאמת לא קל היה לצְפות אז, ב–1988 — השנה שבה בית המשפט העליון בירושלים פסל את המפלגה של מאיר כהנא מלהשתתף בבחירות — שתלמידיו של כהנא והמפלגות הלאומניות הגזעניות שהם הקימו, הפשיסטיות לפי כל קנה מידה, יהיו יום אחד בישראל מועמדים לגיטימיים לזכות בבחירות במאות אלפי קולות ולהצטרף לא רק לכנסת כי אם גם לממשלה. מי היה יכול לצְפות שהלאומנות והגזענות יכו שורשים עמוקים כל כך במדינה שרבים ממייסדיה היו בני הקהילות שהוכחדו בעקבות עלייתה לשלטון של מפלגה לאומנית וגזענית בגרמניה?" (ההתייחסויות לאקטואליה הן בשלב הרביעי של מהלך זה)

מומלץ למורים לצפות בשני סרטונים של מחזקים כאן ובאן הסוקרים בקצרה את תולדות הכהניזם תוך התייחסות לאקטואליה בהווה ולשקול באיזה שלב הם משלבים סרטונים אלו .

הסרטונים שלא דרך הפייסבוק נמצאים באתר של מחזקים תחת הקטגוריה של קמפיינים: מוציאים את להבה מחוץ לחוק .

מומלץ מאד למורים.ות לקרא את המחשבות של עמיתנו המחנך יהושוע רץ בהתמודדותו עם עמדות כהניסטיות בכיתתו. התיאור מטעין באמונה בחינוך .(ניתן בשלב הרביעי גם לקרא עם תלמידים)

בנושא זה ארבעה שלבים.

למורים לאזרחות מוצעים ארבעת השלבים ולמחנכים באופן כללי מומלץ לקרא את כל השלבים ולהתמקד בעיקר בשלב הראשון והרביעי ובנספח מס' 3 שבו טבלת נימוקים בעד ונגד הגבלת חופש הביטוי של עמדות גזעניות .המורים מוזמנים להתאים את מספר השלבים בהתאם להדגשים שהם רואים לנכון , בהתאם לתחום הדעת ולאוכלוסיית היעד ובהתאם ללוח הזמנים.

בעמ' 1-4 מוצעות הכוונות למורים.ות (בעמ' 4 מוצעים קישורים של סירטונים רלוונטיים)

בעמ' 5-10 מוצעים דפים לתלמידים.ות (בעמ' 5 ההשוואה בין עמדותיו של כהנא לבין חוקי נירנברג)

בעמ' 11-15-מוצעים נספחים למורים.ות . בנספח 3 טיעונים בעד ונגד הגבלת חופש הביטוי של עמדות גזעניות ובנספח 4 מאמרים חשובים למורים.

שלב ראשון - המצע של כהנא (קטעים ממנו מופיעים בדף לתלמידים -שלב ראשון בעמ'5)

א.המורה אומר לתלמידים.ות שהוא עומד להקריא בפניהם מצע של מפלגה ומבקש מהם לזהות מי המפלגה (המצע בדף לתלמידים- שלב ראשון, עמ'5)

ב.המורה קורא את הצעת כהנא אך בכל מקום שבו מופיעה המילה לא יהודים הוא מחליפה במילה יהודים ובכל מקום שכתוב יהודים הוא מחליף ללא יהודים. (רצוי שהמורה יכין את ההקראה ע"י סימון בדף מראש וניתן בשלב זה לדלג על סעיף ה')

ג. המורה מבקש מהתלמידים לזהות את המפלגה . סביר להניח שיהיו תשובות שזאת האידיאולוגיה הנאצית.

ד. המורה מחלק לתלמידים את <u>הדף לתלמידים שלב ראשון</u> (עמ'5) שבו ההשוואה (שערך בעבר חבר הכנסת מהליכוד מיקי איתן) בין מצע המפלגה הנאצית לבין מצע המפלגה של כהנא.

המורה חושף בפני התלמידים שקרא את המצע של כהנא רק בהחלפה של המלה לא יהודים ביהודים ומתחיל לקרא במקביל את הסעיפים כשהוא מתחיל במאפיין 1 של האידיאולוגיה הנאצית ובמקביל עובר למאפיין 1 של האידיאולוגיה של כהנא וכן הלאה .

המורה שואל את התלמידים.ות :

מה הרגשתם.ן לאחר קריאת ההשוואה ? מה מאפיין את סעיפי המצע ? האם בסעיפים שבמצע של כהנא יש היבט בטחוני או היבט גזעני?

מה הם יודעים על כהנא או על משמעות האמירה "כהנא צדק" והאם ההשוואה הוסיפה להבנתם ? האם נתקלו בכתובות של "כהנא צדק"?

ה. <u>בנספח 1</u> (עמ' 12)מתוארת השתלשלות האירועים שקשורים לפעילותם של כהנא ורשימת כך . תיאור זה חשוב הן למורה והן לתלמידים בכדי להבין את הרצף וההקשר.

שלב שני – האם יש מקום להגביל את <u>חופש הביטוי</u> של עמדות גזעניות?

המורה מתאר את ההתרחשות :

-בשנת 1984 ניכנסה תנועת "כך" בהנהגתו של כהנא לכנסת

-לאחר מכן התקבלה החלטה של רשות השידור לא לתת במה לדבריו ומעשיו אלא במקרים בעלי אופי חדשותי מובהק

-כהנא עתר לבג"ץ בטענה שרשות השידור פוגעת בזכות שלו לחופש הביטוי

במליאת הכיתה או בעבודה בקבוצות בהתאמה :

1.אחרי הצגת האירוע לבקש מהתלמידים.ות להביע את דעתם.ן לו היו הפוסקים במשפט תוך הצגת נימוקים לעמדתם ותוך ניסיון לשכנע את שאר תלמידי הכיתה -השופטים.ות . מתאים שהמורה ידגיש שעל השופטים להביע את עמדתם על בסיס הערכים והזכויות שבבסיס עמדתם לצד הצגת היסודות החוקתיים, החוקיים והמשפטיים במדינת ישראל שהיו קיימים ב-1987 ושעליהם מתבססת פסיקתם.

המורה יכול להציג את היסודות החוקתיים החוקיים והמשפטיים הרלוונטיים ולבקש מהתלמידים לחפש את הציטוטים הרלוונטיים לפסיקה .

<u>בנספח 2</u> לשיעור זה (עמ'13)מרוכזים היסודות החוקתיים החוקיים והמשפטיים

המורה בדיון אמור לחלץ מאמירות התלמידים או לעזור להם ע"י שאלות לחדד את הנימוקים .

<u>בנספח 3</u> (עמ' 15-14)-טבלת עזר למורה של הנימוקים השונים

2. מוצע לאחר הדיון :

-לערוך הצבעה כיתתית או ב- google forms לגבי ההכרעה של התלמידים כשופטים ולהציג את התוצאות

-לשאול את התלמידים.ות מה לדעתם.ן היתה פסיקת הבג"ץ

- להציג את הפסיקה ולשאול את התלמידים מהי עמדתם לגבי הפסיקה .להלן הפסיקה:

"התוצאה היא, כי אנו עושים את הצו-על-תנאי למוחלט, במובן זה שהחלטתה של רשות השידור באשר לשידור עמדות העותרים והשקפותיהם בעניינים שאין להם ערך חדשותי מובהק מתבטלת בזה. על רשות השידור לחזור ולדון בדבר, תוך קביעתם של כללים אופרטיביים במסגרת אמת המידה הכללית, לפיה יש לשדר את דעות העותרים והשקפותיהם כמו דעות והשקפות פוליטיות של מפלגות וסיעות אחרות, על בסיס של שוויון, אלא אם כן רשות השידור סבורה, בכל מקרה קונקרטי, כי השידור יוצר ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר הציבורי, כלומר, במבנה הדמוקרטי, בביטחון הציבור ובקיומו וברגשות של הציבור או של חלקים ממנו. " (ברק סעיף 47)

3.שאלה לתלמידים.ות שלמדו את השיעור על " המצעד על סקוקי" : האם היו הבדלים בין עמדותיכם.ן ביחס לפרשת " המצעד על סקוקי " לבין עמדותיכם כשופטים ביחס להגבלת חופש

הביטוי של כהנא בתקשורת? הסבירו

שלב שלישי – שלב זה עוסק בשאלה האם ניתן להגביל רשימות שהמצע שלהן הוא גזעני מלהשתתף בבחירות לכנסת?

בדף לתלמידים-שלב שלישי (עמ' 6-7)מתוארת השתלשלות האירועים של ניסיונותיה של רשימת כך להתמודד בבחירות, העתירות ופסיקות הבג"ץ השונות והכרעתה של הכנסת להגביל בחוק יסוד הכנסת את אפשרות ההתמודדות לכנסת של רשימות שמצען גזעני .

בדף לתלמידים-שלב שלישי יש שאלות מכוונות.

שלב רביעי -קישור לאקטואליה

שלב זה הוא החשוב ביותר לנוכח המציאות שבה מפלגות ששורשיהן כהניסטיים צוברות יותר ויותר תמיכה בציבור ופחות ופחות הסתייגות בקרב מפלגות שונות משיקולים אלקטוראליים.

זהו אחד הנושאים שעל המחנכים להיות שומרי הסף ולהציב קווים אדומים.

התמיכה בציבור בקולות לאומניים וגזעניים והשלכותיה של תמיכה זאת הן מן הידועות בהיסטוריה.

האתגר של החינוך הוא לעמוד על המשמר ולהציב את ערכיה ההומניסטיים של הדמוקרטיה - שיוויון וכבוד האדם- כסכר ובקווים אדומים כנגד מגמות הרות אסון אלו.

מוצע לפתוח בשני סרטונים של מחזקים כאן ובאן של מחזקים המסכמים בקצרה את הנלמד לגבי כהנא וקושרים בינו לבין ממשיכיו בהווה. הסרטונים שלא דרך הפייסבוק נמצאים באתר של מחזקים תחת הקטגוריה של קמפיינים: מוציאים את להבה מחוץ לחוק .

בדף לתלמידים שלב רביעי (עמ' 8-11)מופיע מאמר של ד"ר תומר פרסיקו : "בנגביריזם אינו כהניזם-לייט" ומוצע למורה להתבסס עליו בקישור לאקטואליה .

להלן קישורים הקשורים לנושא ואפשרי לעשות בהם שימוש

לקיחת הסמל מהרכב של רבין

בן גביר באזכרה לכהנא

חתונת השנאה

הטבח בחברון ואיתמר בן גביר מתחפש לברוך גולדשטיין

איתמר בן גביר ובית המקדש השלישי (להסביר מה המשמעות על פי השב"כ של פגיעה באתרים הקדושים למוסלמים בהר הבית

מהצד השני עם גיא זוהר: האם בן גביר התמתן? מההתחלה עד 3.08 ד'

מספר 2 ברשימת בן גביר על גירוש מהארץ של מי שאינו נאמן למדינה

התיקשורת ובן גביר , נדב איל

קמפיין עומדים ביחד הקורא לרשות השידור לא לתת במה כה רחבה לאיתמר בן גביר(קשור לשלב 2)

(המהלך פותח ע"י אביטל ספיבק)

דף לתלמידים.ות -שלב ראשון

	הצעת כהנא	חקיקה נאצית
א.הפרדה בחופי רחצה,בריכות שחיה ומקומות קייט	יוקמו חופי ים נפרדים ליהודים וללא יהודים, ללא הבדל באיכותם.בן עם הנמצא בחוף המיועד לבן העם השני , יהיה צפוי למאסר של חצי שנה.	א.אסור ליהודים להיכנס לבריכות שחיה ציבוריות(8/35 הוראות של רשויות מקומיות שונות) ב.במקומות קייט ומרפא יש להפריד בין יהודים ללא יהודים.לשם כך יש לאחסן יהודים בבתי מלון ופנסיונים נפרדים.(שר הפנים של הרייך 23/7/37
ב. מעמד	מעמד לא יהודים: א.ללא שום זכות לאומית וללא שום חלק בהליכים פוליטיים במדינת ישראל.לא יהודילא יוכל להתמנות לכל תפקיד של שררה ולא יוכל להצביע בבחירות לכנסתאו לכל גוף ציבורי או ממלכתי וציבורי אחר. ב.יקבל על עצמו חובות , מיסים ועבדות. אם לא יסכים לעבדות ולמיסים –יגורש בכח.	מעמד היהודים:יהודים אינם יכולים להיות אזרחי הרייך. אין להם זכות הצבעה פוליטית ואין הם יכולים לשאת בתפקיד ציבורי.(14/11/35הוראה ראשונה המסתמכת על חוק האזרחות)
ג.הגבלת מגורים	לא יהודי לא יגור בתחומי שטח השיפוט של העיר ירושלים	דירות בברלין ובמינכן שהושכרו ליהודים לא תושכרנה מחדש ליהודים ללא אישור מיוחד.(הוראת שר העבודה של הרייך (8/3/1939
ד.איסור על נישואי תערובת	אסור ליהודים וליהודיות אזרחי המדינה ותושביה להינשא ללא יהודים, בין בארץ ובין בחו"ל. נישואי תערובת שכאלה לא יוכרו כלל כנישואין.	נישואים בין אזרחי המדינה בעלי דם גרמני או דם קרוב לו הם אסורים.נישואים שנערכו בניגוד לחוק הם בטלים גם אם נערכו בחו"ל(סעיף 1 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמנימיום 15/3/35)
ה.יחסים מחוץ לנישואין	א.אסור ליהודים וליהודיות אזרחי המדינה לקים יחסי אישות מלאים או חלקיים מכל סוג שהוא עם לא יהודיסוזאת גם שלא במסגרת נישואין.העובר על סעיף זה דינו מאסר של שנתיים ב.לא יהודי המקים יחסי ישות עם זונה יהודיה או עם זכר יהודי, דינו מאסר של חמישים שנה.זונה יהודיה או זכר יהודי , המקימים יחסים עם זכר לא יהודי , דינם מאסר של חמש שנים.	א יחסים מחוץ לנישואין בין יהודים לבין נתיני המדינה בעלי דם גרמני או בעלי דם קרוב לו – אסורים(סעיף 2 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני) ב.יהודים אינם רשאים להעסיק במשק ביתם נתינות מדינה בעלות דם גרמני או העלות דם קרוב לו , שהן למטה מגיל ארבעים וחמש.(סעיף 3 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני)
ו.הפרדת תלמידים	כל מוסדות החינוך בארץ ישראל יהיו נפרדים ליהודים וללא יהודים.	חל איסור על תלמידים יהודיים ללמד בבתי ספר גרמניים. מותר להם ללמד אך ורק בבתי ספר יהודיים(הוראת שר החינוך הנאצי (15/11/38

1.מה הרגשתם.ן לאחר קריאת ההשוואה ? מה מאפיין את סעיפי המצע ? האם בסעיפים שבמצע של כהנא יש היבט בטחוני או היבט גזעני?

2. מה ידוע היה לכם על כהנא או על משמעות האמירה "כהנא צדק" ? האם ראיתם.ן במרחב הציבורי או ברשתות החברתיות כתובות של "כהנא צדק"? האם ההשוואה הנ"ל משפיעה על עמדתכם.ן ?

קווים אדומים

דף לתלמידים.ות -שלב 3

בשלבים הקודמים עלתה השאלה : הא ניתן להגביל את חופש הביטוי של עמדות גזעניות?
בשלב זה נעלה את השאלה אם ניתן להגביל רשימות שהמצע שלהן הוא גזעני מלהשתתף בבחירות לכנסת. אחד מההבדלים שבין הגבלת חופש הביטוי לבין הגבלת השתתפות בבחירות קשור לכך שבמידה ותיבחר רשימה בעלת מצע אנטי דמוקרטי וגזעני הרי שבוודאות קרובה יש בידה את היכולת לממש מצע זה .
ב-1984 רשימת כך בראשותו של כהנא התכוונה להתמודד בבחירות לכנסת. וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-11 פסלה את הרשימה מלהתמודד לכנסת. הרשימה עתרה לבג"ץ.
שאלה : לו אתם שופטי בג"ץ -מהי עמדתכם? הסבירו
מה לדעתכם.ן היתה פסיקת הבג"ץ

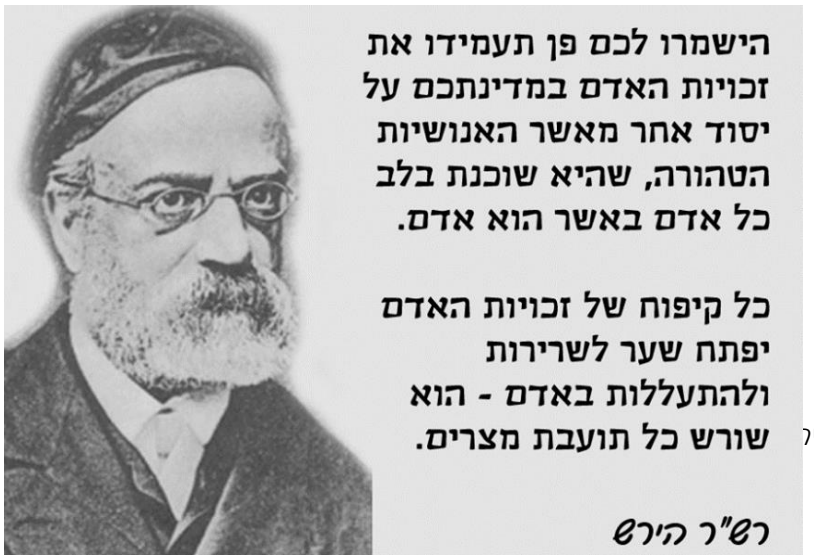

מקור הכרזות :הספריה הלאומית

הוראות מפורשות המסמיכות את וועדת הבחירות או את בית המשפט להגביל את הזכות להתמודד בבחירות בכנסת.
לעניין זה אמרה השופטת בן פורת:" " אולם זהו מצב בלתי רצוי ובמציאות דהיום אף בלתי נסבל. הגיעה העת לחוקק ללא דיחוי חוק שיהא בו כדי להגן על המדינה מפני השתלבותן בגוף המחוקק של רשימות חתרניות.על המדינה החפצה חיים והאמונה על עקרונות הדמוקרטיה ,לדאוג שלא יקומו על אלה מהרסים ומחריבים מבפנים, וזאת במסגרת לגיטימית ,כביכול, במערכת הבחירות לכנסת"(ערעור בחירות מס' 1-2/84 :"רשימת כך" ו"הרשימה המתקדמת לשלום" נגד וועדת הבחירות לכנסת האחת עשרה
לאחר מכן התקימו בחירות והרשימה של כהנא נכנסה לכנסת .באשר כהנא היה נואם חברי הכנסת היו יוצאים

1985-תיקון חוקתי לחוק יסוד הכנסת - סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת

הכנסת מכוננת תיקון חוקתי - סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת שקבע כי רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי העניין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:
-שלילת קיומה של המדינה כמדינת העם היהודי.
-שלילת האופי הדמוקרטי של המדינה.
-הסתה לגזענות.

1988 -פסילת הרשימה של כהנא ופסיקת בג"ץ

ערב הבחירות לכנסת ה-12 ,החליטה מליאת ועדת הבחירות המרכזית ברוב גדול לפסול את רשימת כך מלהשתתף בבחירות מפני שהיא שוללת את אופייה הדמוקרטי של המדינה ומסיתה לגזענות.
רשימת כך ערערה על ההחלטה בפני בג"ץ

מה לדעתך היתה פסיקת בג"ץ ועל מה היא הסתמכה ?

פסיקת בג"ץ ב-1988

ציטוט של השופט שמגר :
" מסקנתנו הברורה היא כי בדין ניפסלה הרשימה ...,שכן בפרסומיה ,נאומיה , הצעותיה ופעולותיה ,יש בהן משום הסתה לגזענות,והן משום שלילת האופי הדמוקרטי של המדינה כאמור בסעיף 7.א. ....מטרותיה ומעשיה של המערערת הפ באופן גמור גזעניים. ליבוי היצרים השיטתי על יסוד לאומי - אתני ,המביא איבה ומדניסומעמיק תהום,קריאה לשלילה אלימה של זכויות,לביזוי שיטתי ומכוון של חלקי אוכלוסיה מוגדרים המאובחנים לפי יסוד לאומי -אתני ,ולהשפלתם באופן הדומה להחריד לגרועות שבדוגמאות בהן התנסה העם היהודי -כל אלו די בהם ...כדי לבסס את המסקנות בדבר ההסתה לגזענות.
עוצמת פעולה של המערערת בכל צורותיה הקיצוניות.....די בה כדי לבסס החלטתה של וועדת הבחירות המרכזית" (ערעור בחירות1/88-רשימת "כך" בכנסת נגד וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-12

דף לתלמידים.ות -שלב 4

בנגביריזם אינו כהניזם-לייט תומר פרסיקו , מתוך הבלוג לולאת האל

קרא.י את המאמר וענה.י על השאלות הבאות :

1.מה הן שלוש התפיסות בבסיס הכהניזם? הסבר.י בהתבסס על דוגמאות מדבריו של כהנא

2. האם לדעת כותב המאמר בן גביר הוא כהניסט? הסבר.י בהתבסס על דוגמאות שהוא נותן

3.מה עמדתך לגבי המצב שבו לנוכח התמיכה העולה בבן גביר ורשימתו תיפתח האפשרות למימוש האידיאולוגיה שלו ?הסבר.י

הבטחתו של חה"כ איתמר בן גביר, בראיון לספי עובדיה ויניר קוזין בגלי צה"ל, לגרש את חה"כ עופר כסיף מהמדינה, יכולה להיתפס במבט ראשון כסימן מעודד: לפחות הוא לא מסמן רק ערבים.

בזיכרון הציבורי הכהניזם נצרב כתורת גזע חולנית, שקולה רעיונית לחוקי נירנברג. כהנא הרי הציע להפריד יהודים וערבים בחופי הים, לאסור על נישואים בין יהודים לערבים, לשלול מערבים את הזכות לבחור ולהיבחר, ולהפוך את ירושלים, על פי חוק, לעיר בה גרים יהודים בלבד.

הגזענות אכן הייתה עמוד תווך מרכזי בתורתו של הרב כהנא, אולם הגותו לא עמדה עליה בלבד. בלב הכהניזם נמצאות עוד שתי תפיסות משלימות, שבלעדיהם לא ניתן להבין את התופעה: דחייתם של החילוניות, הליברליזם והדמוקרטיה, והשאיפה לנקמה בגויים. את כל אלה ניתן למצוא כיום אצל איתמר בן גביר.

כשהרב כהנא הושבע לכנסת הוא הוסיף אחרי הנוסח המקובל את הפסוק "וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד" (תהלים, קיט). הוא הודה, בתשובה לבית המשפט העליון, שהתכוון באמירת הפסוק לכך שחוקי התורה יגברו בשבילו על חוקי המדינה.

הדבר היה בהתאם לתפיסת עולמו, הרואה במדינת ישראל הדמוקרטית והחילונית ישות שאינה לגיטימית, ושעתידה להתחלף במדינת הלכה. בספר האחרון שכתב, 'אור הרעיון', קובע כהנא כי הדמוקרטיה היא תפיסה זרה, לא-יהודית, וש"אין התורה סובלת שטות זו". על פי כהנא לממשלה חילונית כלל אין סמכות, מפני ש"החובה לכבד ולציית לממשלה הטבעית תלויה במדה שאותה ממשלה מכבדת ומצייתת לתורה". לא מסובך.

באותו ספר קובע כהנא כי "אסור להעמיד מלך או ממשלה של אנשים שאינם יראי שמים", ושרצון הרוב כלל אינו שיקול מפני ש"אין שום סמכות לשום חוק והחלטה וגזירה של ממשלת רשעים שנוגדת את התורה, ומצוה לסרב להם, ואיסור גמור הוא לקבל את החלטת הרוב הרע". למעשה על פי כהנא יש בישראל "רק דעה אחת ולא יותר, ומי שחולק על הדעה האחת של תורת ה', גם אם זה רוב של עם ישראל, זו דעה סוטה".

מדינת ישראל הנוכחית אינה לגיטימית, ויש לפרקה בהקדם האפשרי. כהנא דמיין מדינת הלכה, שרק היא לדעתו מדינה יהודית באמת. באותה מדינה ישלוט שליט יחיד, דיקטטורי. כפי שהוא כותב באותו ספר: "יש צורך במשטר של אדם אחד, דַבָּר אחד, נשיא, ולא האנדרולומוסיה של עשרות ומאות נציגים ומפלגות".

חבו, זה לא הכל. לא רק ממשלה שאינה מצייתת לתורה אינה לגיטימית, אלא גם אזרחים שאינם מצייתים: "כל אדם שאינו עושה מעשה עַמְּךָ, שאינו מציית לתורה, איבד את זכותו ומעמדו". בדיקטטורה הכהניסטית זכויותיהם ומעמדם של חילונים יהיו פחותים מאלו של שומרי מצוות. ומה עם יהודים שהכהניזם מחשיב כחוטאים איומים? הם כנראה כלל לא יהיו כאן. כפי שאמר בן גביר ב-2016 בהתייחס ללהט"ב: "אין להם מקום לא בירושלים ובכלל לא במדינת ישראל", והסיבה: "צריך שיהיה צביון יהודי".

כאן גם נכנסת שנאת השמאל. ההתקפה של בן גביר על כסיף היא המשכה של מסורת כהניסטית ארוכה. בספר 'האתגר' קובע כהנא שיש "לבודד את השמאל המופרע ואת הפסאודו-אינטלקטואליזם, אשר שנאתם לדת משקפת את פנימיותם המבחילה." ב'אור הרעיון' הוא כותב כי מקימי המדינה, שהיו, לא עלינו, שמאלנים, היו "רשעים... ולעולם ישלמו על פשעיהם הזדוניים".

האם אי אפשר לפחות להוקיר תודה למפא"י על הקמת המדינה? לא. מדינת ישראל קמה לא בזכותם, אלא רק מכוחו של הקב"ה, ורק לשם נקמה בגויים. על פי כהנא "מדינת ישראל היא ראשית זעמו של הקדוש ברוך הוא שמתעורר מן העפר של החירוף והגידוף בו התבוססה השכינה. לא למען צדקותינו קמה מדינת ישראל, אלא למען ינקום הקדוש ברוך הוא בצריו הגויים." (בספר 'על האמונה ועל הגאולה')

ובאן אנחנו מגיעים לרגל השלישית, אחרי הגזענות ושלילת החילוניות והדמוקרטיה: הנקמה, באידיאל. "אין מדה יותר מעולה וצודקת ממידת הנקמה" כתב כהנא בספרו 'אור הרעיון'. ולמה? פשוט: "גדולה נקמה כי היא מחייה את ה'" – כלומר אלוהים חלש, כבוי, ודרושה נקמה אלימה כדי להחזיר את האל לחיים מלאים. המשמעות: בלי קורבן של דם לא-יהודי ריבונו של עולם לא יחזור לאיתנו.

מטרת מדינת ישראל היא נקמה בגויים, ו"מי שמרפה מנקמה באויבי ישראל, למעשה מוותר על נקמת הקב"ה". בקיצור, תוך ריקוד צמוד-לחיים לא רק עם פשיזם אלא גם עם פגניזם, כהנא קובע שהנקמה דרושה למען קימום עם ישראל ואלוהיו. בלעדיה, בלי קורבנות לא-יהודים טבוחים ומדממים, לא תיתכן גאולה.

והרי זו הסיבה שברוך גולדשטיין הוא אחד הקדושים בפנתאון הכהניסטי. מי הרג יותר לא-יהודים מאשר אותו תושב קרית-ארבע שטבח במתפללים מוסלמים במערת המכפלה, רצח 29 מהם ופצע

מעל מאה? היש דוגמא טובה יותר לנקמה יהודית עיוורת, מדממת, מטורפת בזמננו?

כעת היזכרו בתמונת גולדשטיין שהיתה תלויה להתפאר עד לפני שנתיים בסלונו של חה"כ בן גביר.

בתמונה, מעל לדיוקן הרוצח, התנוסס הפסוק "תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר, כה), המסיים את דברי השבח של האל לקנאי המקראי הארכיטיפי, פנחס. בן גביר לא תלה את התמונה מפני שהוא מעריך רופאים או מחבב את עיניו היפות של גולדשטיין. הפסוק אומר הכל: האדרת מעשה הנקמה, קילוס והילול הטבח במערת המכפלה.

בן גביר עצמו נוהג לקרוא לנקמה באופן תדיר. רק בשנה האחרונה הוא דרש נקמה אחרי הרג החייל בראל שמואלי בגבול עזה באוגוסט 2021, אחרי רצח יהודה דימנטמן ליד חומש בדצמבר של אותה שנה ("אסור לסיים את האירוע בלי שהממשלה תעשה נקמה"), ובמהלך גל הטרור במרץ 2022. אל תעמידו פני מופתעים. בסוף וגם בהתחלה, בן גביר הוא כהניסט. לכן השקפת עולמו כוללת לא רק גזענות ממארת, אלא שנאה לשמאל, דחיית הלגיטימיות של המסגרת הדמוקרטית, שאיפה להפיכת ישראל למדינת הלכה, וכן, רצון עמוק לנקמה קטלנית בגויים. כמו שנהוג לומר, זה ה-DNA של הכהניזם.

האם הוא "התמתן"? האם בן גביר כבר אינו אותו נער מופרע שנופף בסמל מכונית השרד של ראש הממשלה רבין והבטיח "להגיע" אליו? האם בנגביריזם הוא כהניזם-לייט? כהניזם נטול-קיצוניות? כהניזם לכל המשפחה? כהניזם שאפשר לקחת הביתה ולהתכרבל אתו בלילה?

שפטו בעצמכם. לפני שבע שנים, בראיון לחנוך דאום, אמר בן גביר כי ההבדל בינו לבין כהנא "הוא לא בדעות, הוא לא במידות, השינוי הוא אולי בסגנון, הסגנון הוא קצת אחר". לפני חמש שנים, באזכרה לרב כהנא, נשא בן גביר דברים וקבע כי "כל מילה ומילה" של כהנא "היא אקטואלית, היא מחודדת, היא מכוונת למציאות שיש היום". לפני שלוש שנים הוא התראיין באולפן ynet וטען ש"ההבדל הגדול" בינו לבין כהנא "הוא שלנו פותחים מיקרופון".

ואכן פותחים. תקשורת אחראית היא הייתה לכל הפחות מעמתת את האיש עם הרעיונות שמניעים אותו. תחת זאת הציבור הישראלי לא יכול להתחמק מקלסתר פניו המחייך, כאשר מולו עיתונאים המתחרים מי יפרכס בעונג רב יותר סביבו.

בתנאים כאלה, מדוע שהתמתנות אף תעלה על דעתו? דרכו צלחה. הוא בכנסת ומעמדו זוכה לטיפוח יומיומי בידי נתניהו והמיקרוקוסמוס הביביסטי. האיש מאיים שיגרש חברי כנסת מהשמאל, מכנה כל ערבי שלא מוצא חן בעיניו "תומך טרור", קורא לנקמה באופן תדיר, וכשהציונות הדתית – המפלגה והמגזר – מקבלים אותו בזרועות פתוחות, אין לו גם שום סיבה להשתנות.

ציבור בעל עמידה מוסרית היה מקיא אותו מתוכו. חולשתה של החברה האזרחית בישראל באה לידי ביטוי בקלות כניסתו של הכהניזם לעורקיה וללבה. (אוגוסט 2022)

נספח 1- נקודות ציון בדרכם של מאיר כהנא ורשימת כך

1984

-לקראת הבחירות לכנסת האחת עשרה ניהל מסע בחירות אגרסיבי שבו חזר על הסיסמה "תנו לי את הכח - אני אטפל בהם". תנועת כך חרתה על דגלה את רעיון הגירוש בבוח של ערביי ישראל ודגלה במדינת הלכה - ניהול המדינה על פי חוקי ההלכה והמשפט העברי.
-הוועד המנהל של רשות השידור נותן הנחיה לא לתת במה לכהנא ולרעיונותיו ולשדר רק ידיעות בעלות ערך חדשותי מובהר.
-כהנא עתר לבג"ץ כנגד רשות השידור (ראו פסיקה בשיעור)
-במהלך מסע הבחירות נפסלה רשימת כך על ידי "ועדת הבחירות המרכזית מן הטעם כי רשימה זו דוגלת בעקרונות גזעניים ואנטי-דמוקרטיים, העומדים בסתירה להצהרת העצמאות של מדינת ישראל.
-המפלגה ערערה על הפסילה ובית המשפט העליון קיבל את העתירה בעיקר עקב העובדה שבחוק יסוד הכנסת אין התייחסות המאפשרת הגבלה של הזכות להיבחר.
-החלטה זו הביאה לכניסתו של כהנא לכנסת כחבר יחיד מטעם סיעתו.

1985

-בסקר "מודיעין אזרחי" שהתפרסם במעריב כשנה לאחר בחירתו, זכה כהנא ל-11 מנדטים(28.8.85)
-רבים מחברי הכנסת ראו בכהנא מוקצה מחמת מיאוס ונהגו לצאת מהמליאה בזמן נאומיו
-הכנסת, כמוסד מצרה את צעדיו של כהנא:
א.תוקן חוק העונשין וקבע את ההסתה לגזענות כעבירה פלילית, בסעיף 144ב לחוק העונשין, עבירה הנושאת עמה עונש של עד חמש שנות מאסר.
ב. תיקון חוקתי - סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת, שקבע כי רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי העניין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:
-שלילת קיומה של המדינה כמדינת העם היהודי.
-שלילת האופי הדמוקרטי של המדינה.
-הסתה לגזענות.
תיקון זה מבטא את היותה של הדמוקרטיה הישראלית מבחינה חוקתית דמוקרטיה מתגוננת

1988

-לקראת הבחירות לכנסת ה-12 נפסלת רשימת כך ע"י ועדת הבחירות המרכזית
-הרשימה מערערת לבג"ץ
-בג"ץ דוחה את העתירה ומאשר את הפסילה על בסיס סעיף 7.א לחוק יסוד הכנסת שאותו חוקקה הכנסת

1994

הטבח במערת המכפלה אותו ביצע ברוך גולדשטיין -רופא תושב קריית ארבע רצח 29 מתפללים מוסלמים ופצע כ-125 מדינת ישראל הכריזה על תנועת כך כארגון טרור.

נספח 2 - היסודות החוקתיים, החוקיים והמשפטיים שרלוונטיים לפסיקה

1.מגילת העצמאות

2.חוק רשות השידור

סעיף 1
"הרשות תקיים את השידורים לשם מילוי תפקידים אלה:
....

ז.חוק רשות השידור קובע שאחד מתפקידיה של רשות השידור הוא לקדם את מטרות החינוך הממלכתי כמתואר בחוק החינוך הממלכתי, תשי"ג-1953
מטרות החינוך הממלכתי, שאליו מפנה סעיף 3 (1) (ז) לחוק רשות השידור מוגדרות בסעיף 2 לחוק חינוך ממלכתי, כדלקמן:"מטרת החינוך הממלכתי היא להשתית את החינוך במדינה על ערכי תרבות ישראל והישגי המדע, על אהבת המולדת למדינה ולעם ישראל, על אימון בעבודה חקלאית ובמלאכה, על הכשרה חלוצית, ועל שאיפה לחברה בנויה על חירות, שוויון, סובלנות, עזרה הדדית ואהבת הבריות".
סעיף 4
"הרשות תבטיח כי בשידורים יינתן מקום לביטוי מתאים של השקפות ודעות שונות הרווחות בציבור ותשודר אינפורמציה מהימנה".(סעיף 4)

3. בג"ץ "קול העם" (1953) "...רק כאשר הפרסום יצא מגדר של ביאור רעיון גרידא ולבש צורה של הטפה, היוצרת, בשים לב למסיבות, לפחות אפשרות קרובה של עשיית מעשים המסכנים את שלום הציבור, יהיה מקום להתערבות השלטונות לשם דיכוי הפרסום או מניעת הישנותו בעתיד."(השופט אגרנו)

4. חוק העונשין (תיקון מס' 20) תשמ"ו-1986

144א. בסימן זה— "גזענות" - רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני

144ב.
(א) המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם הפרסום הביא לגזענות או לא ואם היה בו אמת או לא

נספח 3-טיעונים ערכיים ,חוקיים ומשפטיים התומכים בעמדות השונות(טבלת עזר למורה)

	העמדה המתנגדת להגבלת חופש הביטוי של העמדות הגזעניות	העמדה התומכת בהגבלת חופש הביטוי של העמדות הגזעניות
ערכים ועקרונות	חופש הביטוי 1.הדרך הנכונה להגיע לאמת תוך התמודדות עם השקר לא ע"י השתקתו אלא בהסברה ובחינוך-דמוקרטיה מתמודדת 2.מבחנו של חופש הביטוי הוא בחופש לבטא דעות שלא מקובלות 3.תנאי בסיסי לדמוקרטיה : היחשפות לעמדות שונות כתנאי להכרעות מושכלות וליכולת להחליף את השלטון 4.תורם ליציבות החברתית שכן קיטור הלחצים החברתיים מוצא מוצא בערוץ הביטוי ולא בערוצים אלימים 5.מאפשר מודעות חברתית לסכנות שמונכחות עקב חופש הביטוי ובהתאם לכך התמודדות עם סכנות אלו 6.החשש מכוחו של השלטון לפגוע בחופש הביטוי משיקולים פוליטיים 7.הבחנה בין אי תמיכה בתוכן הביטוי לבין תמיכה בחופש הביטוי שלו	1.ביטויים גזעניים פוגעים בערכים מהותיים של הדמוקרטיה : בכבוד האדם וברגשותיו בזכות לשיוויון בעיקרון הסובלנות בזכויות המיעוט 2.הדה הומאניזציה המילולית עלולה עלולה בסבירות גבוהה להיתרגם לאלימות 3.הסתה גזענית עלולה לפגוע ביציבות החברתית שמתערערת עקב ליבוי השנאה 4.ההיסטוריה והמציאות הפוליטית בהווה אינן מוכיחות, שבתחרות החופשית בין רעיונות, הגזענות יוצאת כשידה על התחתונה 5.ההיסטוריה הוכיחה כי חופש הביטוי הבלתי מוגבל משמש את התנועות הגזעניות להרוס את הדמוקרטיה 6. הגזענות בקרב העם היהודי פוגעת בציווי הנגזר מההיסטוריה היהודית של "לעולם לא עוד" במובנו האוניברסלי ושל אותם ערכים בתרבות היהודית שסותרים גזענות

יסודות חוקתיים, חוקים ופסיקת בג"ץ	חוק רשות השידור פסק דין "קול העם"	מגילת העצמאות חוק רשות השידור תיקון 20 לחוק העונשין בדבר איסור על ביטויים המסיתים לגזענות
האיזון	ציטוט מהפסיקה : " הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)	ציטוט מהפסיקה : " הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)

נספח 4- קטעים חשובים לקריאה למורים :

קטעים מתוך מאמרה של אילנה המרמן (הארץ 2/9/22)

משהות של שנים אחדות בגרמניה — לאו דווקא "גרמניה אחרת" — ממחקרים שקראתי, למדתי להכיר את הנאציזם בתוך ההקשר הפוליטי, החברתי והפסיכולוגי שלו; למדתי שמערכת ההשמדה לא הייתה אלא התוצאה האחרונה והקיצונית ביותר שלו; נוכחתי לדעת איזה חלק היה בצמיחתו, ובהתחזקותו ובהתבססותו לתפישות עולם, לדפוסי מחשבה והתנהגות של החברה הגרמנית, שלא צצו ב–1933 יש מאין, וגם לא נעלמו ב–1945....

פרימו לוי שהיה כלוא באושוויץ כתב את הדברים סמוך לזמן התרחשותם בספרו "הזהו אדם", שראה אור באיטלקית כבר ב–1947 (בעברית רק ב–1988, בתרגומו של יצחק גרטי, עם עובד): "בבני אדם רבים ואף בעמים שלמים, מצוי על סף ההכרה רגש שכל זר הוא צר ואויב. על פי רוב, אמונה זו חבויה היטב במעמקי הנפש, כדלקת זיהומית שלא התפשטה. מדי פעם היא מתגלה במעשים מקריים ולא עקביים ואיננה מקור לחשיבה שיטתית. אולם, כאשר 'האני מאמין' הסמוי נהפך למחשבה שיטתית, לעיקרון מרכזי של מערכת היקשים הגיונית — בקצה השרשרת מופיע מחנה הריכוז. הוא תולדה של תפיסת עולם אשר פותחה עד למסקנתה הסופית בעקביות מוחלטת... כל בני אנוש חייבים לראות בהיסטוריה של מחנות הריכוז אות אזהרה לסכנה האורבת באופק".....

ב–2004 ערכתי ספר תיעודי מסוג שונה: מבחר מיומניו של ויקטור קלמפרר, יהודי גרמני מומר שתיעד יומיום את חייו בגרמניה במשך 12 שנותיה של הדיקטטורה הנאצית", יומנים 1933–1945 "(תירגמה טלי קונס, עם עובד). קלמפרר היה פטריוט גרמני מן השורה, שלא ביקש לו אלא קריירה אקדמאית וחיים בורגניים נוחים. עלייתו של היטלר לשלטון שיבשה את תוכניותיו ובסוף הוא ניצל כמעט בנס מן המשלוח האחרון שיצא מעירו, דרזדן, אל מחנה השמדה.

הוא היה כותב יומנים אובססיבי, מסוג היומנים שלא נועדים לפרסום בדרך כלל. אבל בזכות הרגישות שניחן בה כלפי עצמו ודקות ההבחנה כלפי סביבתו הוא הניח אחריו, במובן העמוק ביותר של המלים, את התיעוד המדויק ביותר של תולדות הפרק הנאצי, לא במחנות כי אם בחברה האזרחית הגרמנית המודרנית, התרבותית, ה"נורמטיבית", שהוא היה ונשאר בשר מבשרה ובשום אופן לא רצה להיות מוקע ממנה.

כמה ייחלתי שהספר ישפיע על השיח הציבורי בישראל, שהולך ומתעוות בכל שהשנים חולפות. כי מרוב התמקדות כמעט אוטומטית של השיח הזה בזוועות של מחנות ההשמדה — כמעט התרפקות עליהן בטקסים ובמסעות של בני הנוער למחנות — נשכחת מלב המציאות היומיומית של מיליוני בני אדם שלא היו פושעים נאציים ורק הוסיפו לחיות את חייהם כרגיל כבל שיכלו. נשכח, שבלעדי המיליונים האלה, והבחירה שלהם בהסתגלות ובהשלמה הדרגתית ואף בשיתוף פעולה סביל ופעיל — כדי שיוכלו להוסיף לחיות את חייהם כרגיל — בלעדי כל אלה לא היה המשטר הנאצי יכול לקום ואחר כך להתקיים 12 שנה ולחולל את זוועותיו. ואת הלקח הזה, החשוב מכל — בוודאי היום כעבור כמעט 80 שנה — מתעדים היומנים של קלמפרר. וכך גם הם מזהירים: שום חברה אינה מחוסנת מפני הידרדרות אל התהום הזאת.

בדיוק בגלל זה לא היה לה לתקוותי התמימה שום סיכוי להתממש. בשיח הציבורי במדינת ישראל אין מקום להתמודדות עם הלקח הזה של מה שקרוי "השואה"....

ובאמת לא קל היה לצְפות אז, ב–1988 — השנה שבה בית המשפט העליון בירושלים פסל את המפלגה של מאיר כהנא מלהשתתף בבחירות — שתלמידיו של כהנא והמפלגות הלאומניות הגזעניות שהם הקימו, הפשיסטיות לפי כל קנה מידה, יהיו יום אחד בישראל מועמדים לגיטימיים לזכות בבחירות במאות אלפי קולות ולהצטרף לא רק לכנסת כי אם גם לממשלה.מי היה יכול לצְפות שהלאומנות והגזענות יכו שורשים עמוקים כל כך במדינה שרבים ממייסדיה היו בני הקהילות שהוכחדו בעקבות עלייתה לשלטון של מפלגה לאומנית וגזענית בגרמניה?

פר' דני גוטוויין בריאיון בדמוקרט TV

להלן ציטוט של פר' דני גוטווין הקושר בין השלכות הניאוליברליזם (פערים מעמדיים גדולים ומערכות חינוך, רווחה ובריאות מורעבות) לבין דפוס הצבעה לימין לאומני וגזעני הנותן פיצוי על נחיתות מעמדית שמתבטא בעליונות לאומנית וגזענית. גוטווין מציין שמי שאמון על חשיבה היסטורית יכול לזהות את הדפוסים. ניתן לקשר בין הניתוח של פר' גוטווין לבין נושא העל של "לעולם לא עוד"

"הפתרון אמור להיות פוליטי....מפלגות השמאל צריכות להציב סדר יום סוציאליסטי שפונה למצביעי הימין, אבל בשביל זה אנשי השמאל צריכים לוותר על פריבילגיות. צריכים להבין שהדילמה הישראלית היא או דמוקרטיה או פריבילגיות.

אפשר לקטר מהיום עד מחר על בן גביר אבל צריך להבין שזאת הסיטואציה: או שהמעמדות המבוססים יוותרו על הפריבילגיות שלהם או שלא תהיה כאן דמוקרטיה..."